

Аудит відповідності на тему «Оцінка національної політики та заходів України щодо зміни клімату із застосуванням інноваційного інструменту ClimateScanner INTOSAI»

(рішення Рахункової палати від 16 грудня 2025 року № 31-10)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України

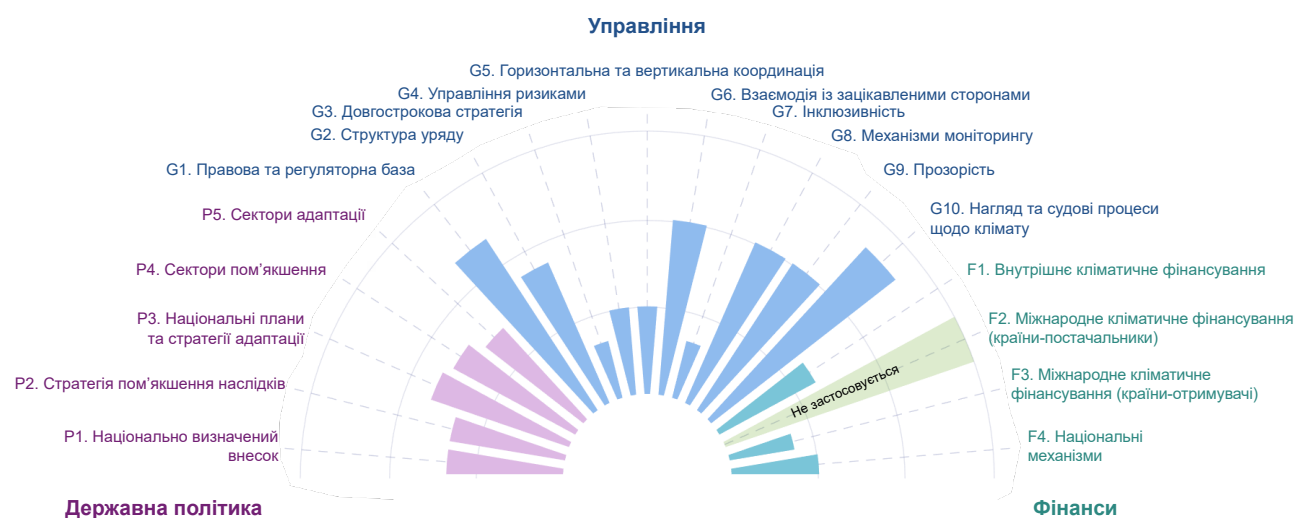
ПЕРІОД АУДИТУ:

01.01.2021–01.08.2025

ВИСНОВКИ

Національна політика України у сфері зміни клімату загалом відповідає вимогам Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй зі зміни клімату, Кіотського протоколу до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату та Паризької угоди.

Водночас стратегічна довгострокова мета щодо досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року не інтегрована у національні інструменти планування та галузеві документи.

Загальна оцінка України на шляху до впровадження ефективних дій у сфері клімату станом на 01.08.2025

Координація дій між різними рівнями органів виконавчої влади та секторами економіки залишається недостатньою. Інституційні механізми для забезпечення координації формально передбачені, проте спеціалізовані органи, постійно функціонуючі платформи, протоколи взаємодії та системні процеси не визначені.

Національний план адаптації не затверджений через неповноту оцінки ризиків в усіх соціально-економічних секторах. Головним викликом для України у досягненні кліматичних цілей є забезпечення стабільного фінансування кліматичних заходів.

За результатами оцінки компонентів G1–G10 ClimateScanner, прогрес України за групою «Структура управління» є вищим за середній і відповідає світовому рівню.

Найбільший прогрес досягнуто у сфері: розроблення нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів для підтримки кліматичних заходів; здійснення нагляду за дотриманням вимог національного кліматичного законодавства.

Проміжний рівень реалізації спостерігається у: створенні дієвої системи органів виконавчої влади для планування, реалізації та моніторингу кліматичних цілей; залученні громадськості, бізнесу та наукової спільноти до формування кліматичної політики; забезпеченні регулярного моніторингу реалізації кліматичних заходів; підвищенні прозорості інформації щодо кліматичних заходів; розробленні й впровадженні стратегічних документів з адаптації до наслідків зміни клімату.

На початковому етапі перебувають: визначення ризиків впливу зміни клімату на населення, економіку та довкілля; налагодження міжсекторальної та вертикальної координації; впровадження стратегій і планів скорочення викидів парникових газів; забезпечення фінансування заходів із пом'якшення та адаптації.

Без прогресу залишаються питання: затвердження довгострокової стратегії скорочення викидів парникових газів; врахування принципів справедливості та рівності, зокрема потреб вразливих груп населення, у кліматичній політиці та плануванні.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінетові Міністрів України, Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України та іншим заінтересованим центральним органам виконавчої влади, відповідальним за формування державної політики у відповідній сфері:**
 - створити дієву інституційну систему управління кліматичною політикою, зокрема, утворити Науково-експертну раду з питань зміни клімату та збереження озонового шару як незалежний дорадчий науково-експертний орган;
 - розробити або оновити стратегічні документи:
 - Довгострокову стратегію низьковуглецевого розвитку України на період до 2025 року;
 - Стратегію адаптації до зміни клімату;
 - Національний план з енергетики та клімату на період до 2030 року;
 - Національну економічну стратегію на період до 2030 року з урахуванням цілей кліматичної нейтральності;
 - розробити секторальні програми пом'якшення та адаптації з визначенням цілей, індикаторів, інструментів упровадження та механізмів міжсекторальної координації реалізації кліматичної політики;
 - інтегрувати оцінку ризиків зміни клімату в державне та секторальне планування, включно з процесами відновлення територій після військової агресії Російської Федерації проти України;
 - визначити та затвердити методологію ідентифікації вразливих груп населення та забезпечити включення принципів кліматичної справедливості в усі стратегічні документи державного планування;
 - затвердити порядок моніторингу та оцінки реалізації кліматичної політики, а також порядок оцінювання державних політик відповідно до вимог Закону України від 08 жовтня 2024 року № 3991-IX «Про основні засади державної кліматичної політики».

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Звіт розглянуто на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування 18.02.2026; відповідальним органам доручено опрацювати рішення Рахункової палати та забезпечити виконання наданих рекомендацій.
- ✓ Рахунковою палатою надано 15 рекомендацій, з них: виконано три рекомендації, розпочато впровадження дванадцяти рекомендацій, реалізацію яких заплановано протягом травня — грудня 2026 року.
- ✓ Прем'єр-міністром України та Віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України надано доручення Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерству енергетики України, Міністерству соціальної політики, сім'ї та єдності України та Міністерству охорони здоров'я України щодо вжиття заходів з реалізації рекомендацій та інформування про результати.
- ✓ Постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2026 року № 34 утворено Науково-експертну раду з питань зміни клімату та збереження озонового шару.
- ✓ Постановою Кабінету Міністрів України від 02 січня 2026 року № 3 затверджено Порядок підготовки Національного плану з енергетики та клімату на період до 2030 року.